

sedaj veselila — s teboj, s Šaktasom kristjanom.... potolažena, vpokojena po tem presvetlem duhovnu.... v ti puščavi.... za vselej.... oh! to bi bila prevelika blaženost bila! — Potolaži se, ji pravim in primem revo za roko, potolaži se; to srečo bova še uživala. — Nikdar, nikdar, pravi Atala. — Kako! odgovorim. — Ti ne veš še vsega, zaupije dekle: včeraj.... o nevihti.... sem, malo da ne, svoje obljube prelomila; svojo mater sem, toliko da ne, v peklenški ogenj pahnila; njeno prokletje je bilo že nad menoj, že sem lagala Bogu, ki mi je življenje rešil.... Ko si mi trepeče ustnice poljuboval, nisi vedil, nak, nisi vedil, da le smert objemlješ! — O Bog! zaupije misijonar, kaj si storila, otrok dragi? Pregreho, oče moj, pravi Atala z zmotnjenimi očmi; pa le sebe sem pogubila, mater svojo sem rešila. — Povej vse, zaupijem poln strahu. — Nu tedaj! pravi, svojo oblast sem pred vidila, in ko koč za-pustiva, vzamem seboj.... Kaj? povzamem z grozo — Strupa, pravi pater. — V persih mi razsaja — zaupije Atala.

Bakla pade puščavniku z roke, jez pa padem kakor mertev na tla poleg Lopez-ove hčere, starček naji stisne oba v svoje roke, in vsi trije mešamo en hip v temi svoje ihte nad to smertno posteljo.

„Na noge, na noge!“ pravi kmalo pogumni puščavnik, in prižge svetilnico. „Drage hipe zgublamo; postavimo se ko hrabri kristjani napadom nesreče v bran; verzimo se z vervjo na vratu, s pepélom na glavi, k nogam Najvišjega, milosti ga prositi, ali se njegovim sklepom podvreči. Zna-bit, da je še čas. Hči moja, to bi mi bila imela sinoči povedati.“

„Oh! oče moj, pravi Atala, iskala sem vas poslednjo noč, pa nebo vas je bilo v kazen mojih pregreškov odpe-ljalo. Sicer pa bi ne bil tudi noben lek pomagal, zakaj še Indijani, ki so v vsem, kar strupe tiče, tako zvedeni, ne poznajo nobenega leka za strup, ki sem ga vzela. O Šaktas! sodi sedaj o mojem zavzetji, ko vidim, da mahljej ni tako nagel, kakor sem se nadjala! Ljubezen podvoji moje moči, duša moja se ne more tako naglo od tebe ločiti.“

(Dalje sledi.)

Lek za začarane oči.

Slišal sem enkrat pripovedovati, da je petelin kaj de-belo in dolgo smreko vlekel; ljudje pa so se nezmerno čudili krilati živalici, malemu gizdavemu ostrugarju, da toliko vleče, kolikor bi čvetero junaških kónj komaj zmoglo. Na to pride dekla z njive, ki nese jerbas plevéla; čudi se, ko vidi mnogo ljudi v veselem hrupu. „Lej no! kaj pa je vam?“ — jih vpraša, — se vam vendar niso možgani pre-maknili?“ Vsi kmali ji kažejo na petelina; zakaj imeli so začarane (zacoprane) oči, vprašaje: „je li že kdaj kaj tacega vidila?“ „Oj bedaki — jim reče — to je režena slama“ — ter se pripogne jo pobrati. Nekemu se pa to za malo zdí, da ga dekla prišteva bedakom, ji zato vés nevoljen verže jerbas z glave in zdajci tudi ona se jame čuditi in z rokama ploskati, da prekosi vse druge obču-dovavce.

Čudna stvar je mogla v jerbasu biti, da dekla, dokler je jerbas imela na glavi, je prav vidila, potlej pa ne, in je z drugimi vred poskakovala, kakor da bi bila ob pamet. Med plevélom je bila čveteroperesna detelica, za ktero pa dekla ni vedila, in to je pomoč zoper začaranje oči. Ta tolikanj koristni lek bi marsikteremu utegniti po-magati; al kdo more vse tiste razštetí, ki imajo tako ne-varno bolné oči?

Nekterim mladenčem in dekletam, kader se ženijo, bi morde ta prečudna travica bila zares velika dobrotnica, zakaj primeri se, da nekterim takrat rade oči kažejo pete-linčika, ki predrage reči prevozuje in čez malo tednov, ko se več ne dá pomagati, se pokaže, da se je petelinčiku, ko

je po slami iskal zerna, le tanka slama ovila okrog noge. Pa tudi še kakošnemu vdovcu, ki ga že malar s šopčem boža po temenu, in udovici, ki čez prag kimovca korači in misli, da je oče v rožniku, bi ob času ženitve morda tudi se to zelice kaj prileglo.

Ako bi čveteroperesna detelica nikdar ne omogla, bi bila ona zares predragi biser; al ona ima blezo moč le dokler je živo zelena, in tisti, ki želi, da mu take napake iz oči prežene, jo mora nevedoma pri sebi imeti in jo tudi sam utergati.

Naj toraj tisti, kterim te baže huda napaka vid kazi, v dobi predpusta, kader sneg livade pokriva in slana njeno zelenjavo posmodi, namesto čveteroperesne detelice, si ne-utegoma poiščejo drugih pomočkov, ki jim tudi morejo v tej reči dobro oči izbistriti.

Križnogorski.

Slovstvo.

Vodnikov spomenik — Vodnik-Album.

Na svitlo dal dr. E. H. Costa.

(Konec.)

Cvet celega Vodnikovega spomenika pa se smejo ime-novati listi ali pisma barona Žigata Cojza do Vod-nika; natisnjeni so po rokopisu, ki se hranuje v ljubljanskem muzeji. Iz njih se živo kaže, kakošen mecén za slovenščino in za vsaktero vednost je bil blagi baron, in kako je on sam pomagal pri delu za popolnost národnega jezika, in za izdajo dobrih slovenskih bukev. Živo se tudi kaže, kako pridno, marljivo in združeno so delali s Cojzom vred učeni možje Linhart, Kumerdej in Vodnik. Iz teh listov, devet jih je iz let 1794 in 1795, ni mogoče dajati kacega izlečka, le celi se morajo brati in brati; pisani so sicer v nemškem jeziku.

Gosp. Malavašič je na strani 63 priložil Sloves-nosti, obhajane v spomin stoletnega rojstnega dneva Valentina Vodnika, očeta slovenskega pesništva; namreč najpoprej slovesnost, ki se je napra-vila na svečnični dan 1858 popoldne v Vodnikovi rojstni hiši, pri Žibertu v Šiški, ko je bil odgernjen ondi po-stavljen spominek; dalje razsvečavo te rojstne hiše na večer, in zbor ob treh po tem na jutro, ob uri, ko se je Vodnik rodil, dalje besedo, ki se je imela 5. februarja v gledišu, ko je bila h koncu ovenčana Vodnikova podoba s predgo-vorom gosp. Lovreta Toman-a; in v zadnje mertvaš-nico, ki se je obhajala 6. februarja v cerkvi častitih Oo. Franciškanov za dušo rajncega Vodnika, kjer se je pela veličastna in žalostna pesem „Dies irae“ po Vodnikovi lastni prestavi, in po gosp. Mašekovem napevu.

Ti sestavki se nahajajo v prvem oddelku Vodni-kovega spomenika; le nekteri so bili zavoljo enacega pred-meta že tukaj omenjeni iz družega oddelka. Raznoličen je ravno obsežek družega oddelka; nekteri sestavki se še ozirajo na Vodnika, nekteri na druge slavne može slo-venske zemlje; nekteri segajo v slovensko zemljopisje, zgo-dovinstvo in jezikoslovje, nekteri prinašajo prosto izbrane predmete le sploh v znamenje spoštovanja do slavnega moža.

Pesem v Vodnikovo slavo se here mnogotero, nemških in slovenskih; perve so dali gospodje Dimitz s prestavo Prešernove pesmi, Kordesch, Leinmüller, Melzer, Vesél; druge pa gospodje Bilc, Cegnar, Hladnik, Kastelic, Kosmač, Miroslav, Pra-protnik, Slomšek, Supan, Sušnik, Svetličič, Verbnjak, Virk. Poslednja je g. Blaža Potočnika, ki kakor najkrasniši venec, peta prav v Vodnikovem duhu, h koncu ovenča mojstra pesnikov slovenskih. Vodnika naravnost zadevata tudi gosp. Toman v popisu in gosp. Kurnik v pesmi o Koprivniku — nekdanji Vodnikovi duhovni.

Z Vodnikovo slavo se edini tudi slava družih imenitnih slovenskih mož. Gospod Janežič razlaga hvalo U. Jar-